

Velkommen som nytilsatt i landbruksforvaltningen

Katrine Erikstad, avdelingsdirektør landbruk og reindrift

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Innhold

- Presentasjon av statsforvalteren i Nordland
- Dialog mellom embetet og kommunene
- Våre forventinger til kommunene på landbruksområdet
- Hva kan vi bistå dere med
- Presentasjon av dere

Om statsforvalteren i Nordland

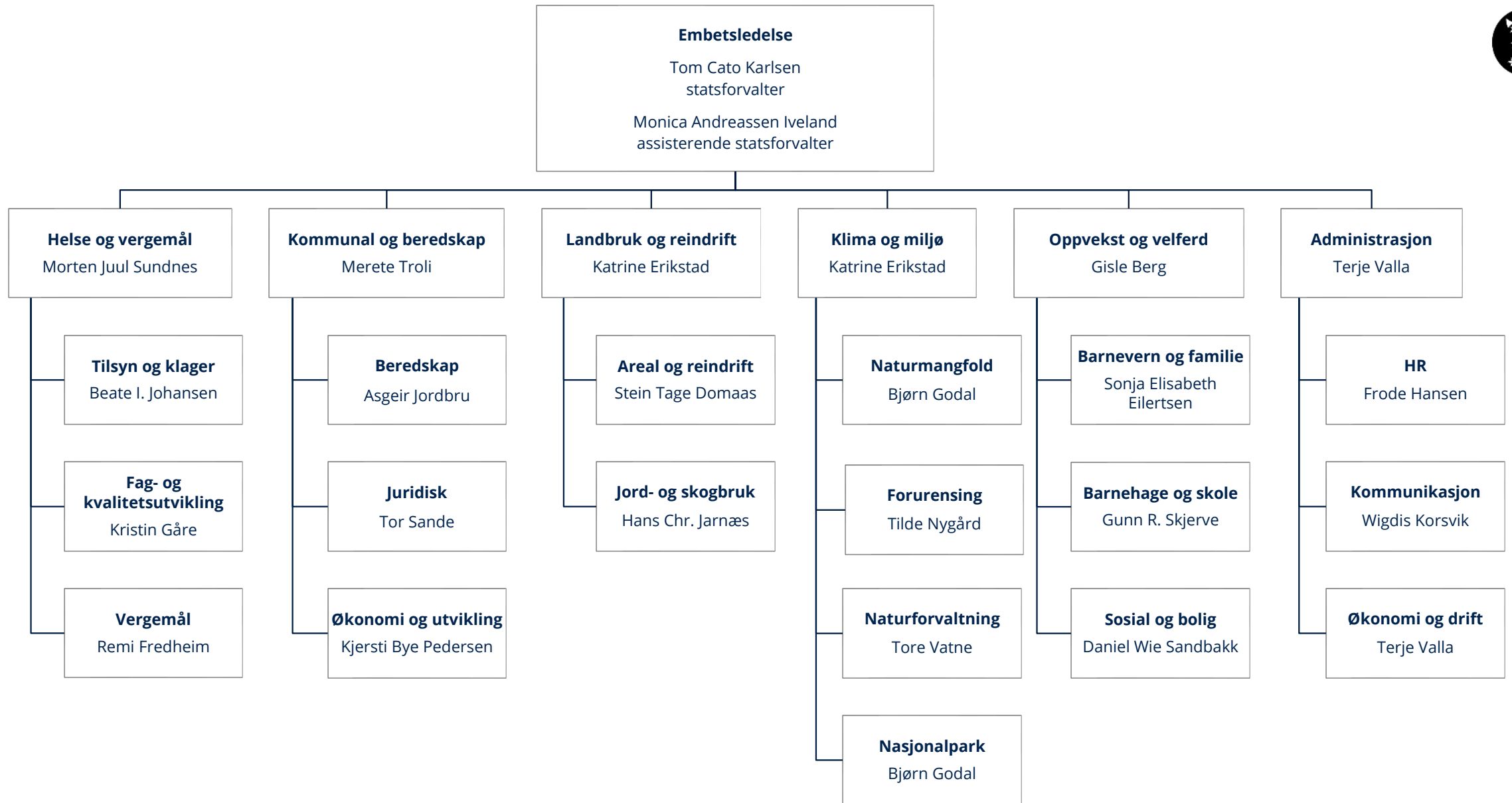
Om Statsforvalteren

Vårt samfunnsoppdrag bygger på fire myndighets- og ansvarsområder:

1. Iverksetter av nasjonal politikk i fylket
2. Samordningsmyndighet
3. Rettssikkerhetsmyndighet
4. Informasjon, kunnskapsinnhenting, initiativ og forslag

Statsforvalteren er administrativt underlagt og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD), men utfører oppgaver på oppdrag fra de fleste departementene, direktorater og tilsynsmyndigheter.

Statsforvalteren utfører også oppdrag for Kongehuset.

Dialog mellom statsforvalteren og kommunene

Kommunebilde

- Hvert 4. år – gjennomgang av alle kommunens tjenesteområder
  - Vurderes til *god*, *svak* eller *middels*
  - Vurderes ut fra tilgjengelig statistikk (SSB, KOSTRA)
  - Landbruk eget tjenesteområde
  - [Alstahaug September 2023, publisert kommunebilde for Alstahaug kommune – Kommunebilde](#)
- Gir kommunen og oss et samlet bilde av kommunens tjenesteproduksjon

— virker til Nordlands beste

Alstahaug

Områdebilde: Landbruk

Samlet vurdering av område

Vurdering

God

Kommunen rapporterer at de i 2022 hadde 1,8 årsverk som jobbet med landbruksforvaltning. De har både jord- og skogbrukskompetanse.

Landbruksforetak i kommunen mottar årlig ca 62 mill kr i produksjons-, pris- og miljøtilskudd i jordbruket. I Alstahaug finnes ett av fem utvalgte kulturlandskap i jordbruket i Nordland: Blomsøy/Hestøysund/Skålvær. Kommunen mottar hvert år midler til forvaltning av området, i 2023 var det 620 000 kr.

Robust landbruk og sterk landbruksforvaltning er bakgrunnen for at vi vurderer samlet områdevurdering som god (grønn).

Fokusområder

1 Forvaltning av statlige tilskudds- og erstatningsordninger.

2 Arealforvaltning og jordvern.

3 Lovforvaltning på landbruksområdet.

4 Kommunen som utviklingsaktør på landbruksområdet.

Kommunedialog

- Dialogmøte med alle kommunene i valgperioden
  - Statsforvalteren skal ha god kjennskap til de ulike kommunenes egenart og behov, og har en viktig rolle som aktiv støttespiller for utvikling i kommunene, og medvirkning i gode og lokalt tilpassede løsninger.
  - Statsforvalteren skal gjennom en tilpasset og målrettet kommunedialog sikre likebehandling, rettssikkerhet og kvalitet i lov- og tilskuddsforvaltningen.
  - Kommunedialogen skal prioriteres for å ivareta lokale forhold og viktige regionale og nasjonale interesser.

Dialogmøter 2025

- Bodø kommune – 25. feb
- Steigen – 25. mars
- Hamarøy – 26. mars
- Narvik – 7.mai
- Øksnes – 20. mai
- Bø – 21. mai
- Sortland - 2. sept
- Hadsel - 3. sept
- Gildeskål – 23. sept
- Saltdal – 14. okt

Landbruks- og reindriftsavdelingen

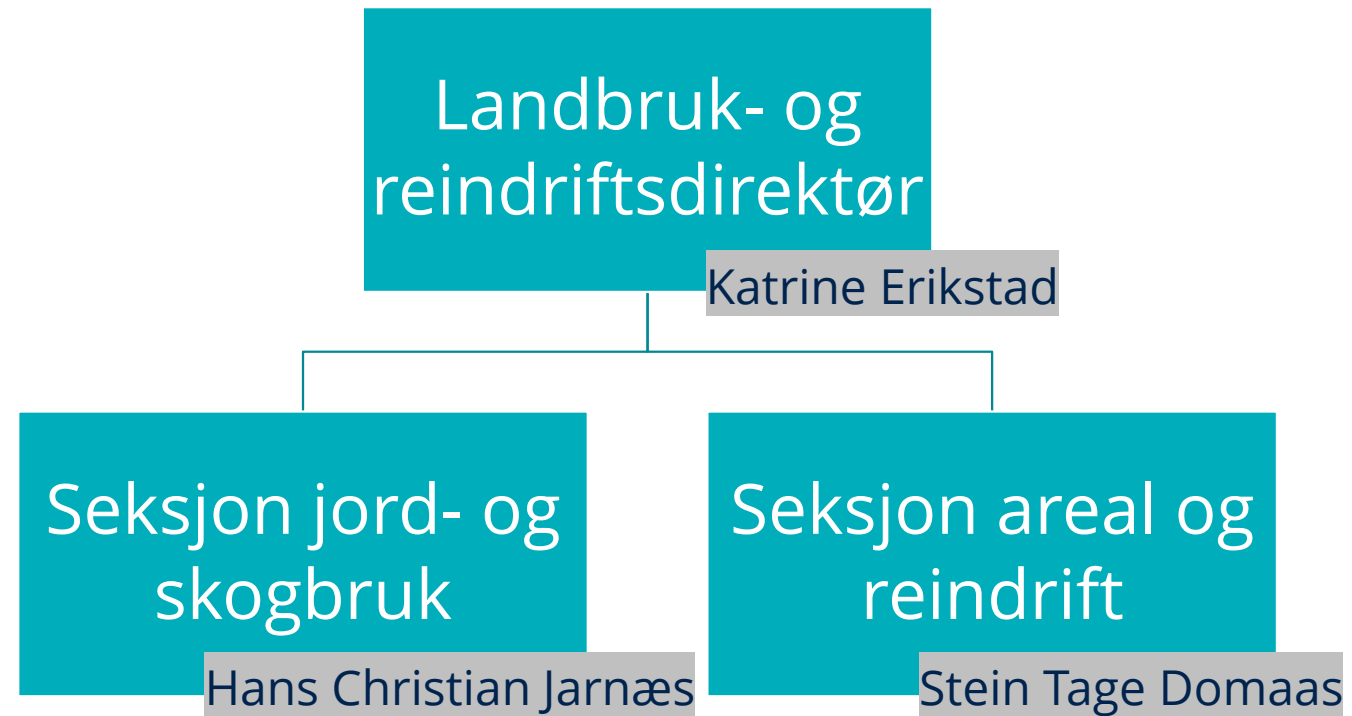
4 overordnede mål for landbrukspolitikken

- Matsikkerhet
  - at befolkningen til enhver tid har fysisk og økonomisk tilgang til nok og trygg mat
- Landbruk over hele landet
  - et sterkt og konkurransedyktig landbruk i alle deler av landet
- Økt verdiskaping
  - sikres gjennom konkurransedyktig råvareproduksjon og næringsmiddelindustri, samt gjennom lønnsom utnytting av gårdens samlede ressurser
- Bærekraftig landbruk med lavere utslipp av klimagasser
  - egen avtale mellom jordbruket og regjeringen - [avtale 210619.pdf \(bondelaget.no\)](#)

– virker til Nordlands beste

Landbruk- og reindriftsavdelingen (LARA)

Seksjon jord- og skogbruk

Foto:

- Utarbeidelse og vedlikehold av Regionalt miljøprogram (RMP) og Regionalt skog- og klimaprogram (RSK)
- Mobilisering og næringsutvikling innen landbruk og reindrift
- Videreutvikle det strategiske arbeidet innen kulturlandskap og miljø i jordbruket
- Utvalgte kulturlandskap og verdensarv
- Avdelingas arbeid med forskning og utvikling (FoU)
- Utvikle og gjennomføre strategiske planer og prosjekter innenfor prioriterte satsingsområder innen jordbruk, reindrift, skogbruk, og øvrige bygdenæringer
- Generelt arbeid med klimaspørsmål og vannforvaltning, inkludert nydyrking av myr
- Tilskuddsforvaltning og erstatningsordninger
- Kontroll, herunder risikobasert kontrollplan innen alle fagområdene
- Oppgaver under skogbruksloven
- Skogbruksplanlegging
- Drift, vedlikehold og ajourhold av ulike databaser og fagsystemer
- Administrere skogfondsordningen, herunder budsjett og disponering av rentemidler hos Statsforvalteren
- Oppfølging dyrevelferd
- Geodataledelse og ansvar for oppfølging av AR5, landbruksregisteret og jordregisteret
- Autorisasjonsordninger
- M.m.

Seksjon Areal og reindrift

Foto: Kalvemerking. Foto: Christian Bruun-Jensen

- Oppgaver under reindrifftsavtalen og reindrifftsloven
- Saker innen samfunns- og arealplanlegging
- Behandling av enkeltsaker og klagesaker etter jordlov og konsesjonslov, samt oppfølging av driveplikten.
- Veiledning på konsultasjonsplikt
- GIS innen reindrifftssektoren
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Ledelse av beredskapsutvalget for reindrift
- Avdelingas arbeid med rovviltforvaltning
- Dialog landbruk/reindrift
- M.m.

Våre forventinger til kommunene på landbruksområdet

Forventningsbrev 2025

- Statsforvalterens forventinger til kommunens forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet
- Oversikt over kommunenes ansvar og oppgaver
- Bygger på hovedinstruks og tildelingsbrev til Statsforvalteren
- Kommunen skal som førsteinstans i forvaltningen være en aktiv landbrukspolitisk aktør ved å bruke juridiske, økonomiske og administrative virkemidler.
  - Statlige tilskudd skal forvaltes i samsvar med kravene i Reglement for økonomistyring i staten. Reglementet gjelder også for styring og oppfølging av delegert forvaltningsmyndighet.
- De landbrukspolitiske virkemidlene skal forvaltes i tråd med nasjonale og regionale mål for landbrukspolitikken og tilpasses lokale forhold.
- Kommunen skal legge vekt på både å utvikle det tradisjonelle landbruket og oppmuntre til nye næringer. Det er sentralt at landbruket blir innlemmet i annen samfunns-, planleggings- og næringsutviklingsarbeid.

Forventningsbrev 2025 - forts

- Kommunene et ansvar for å sikre reindriftens arealgrunnlag gjennom sin arealforvaltning
- Bidra til dialog mellom reindriften og landbruket for å hindre konflikter
  - Lokale dialogfora
- Konsultasjon etter sameloven kapittel 4 blir gjennomført i saker som berører samiske interesser.
  - Statsforvalteren ansvar for veiledning
- Vi gjennomfører kontroller etter risikovurdering i et utvalg av kommunene

Hva inneholder forventningsbrevet?

- Del 1: Oversikt over tilskuddsordninger der dere fatter vedtak
  - Generelt om forvaltningen av tilskuddsordningene og ansvarsdelingen
  - Mål, rammer og føringer for den enkelte tilskuddsordning
  - De enkelte ordningene
  - Oppfølging og kontroll

Del 2 – andre oppgaver på landbruks- og reindriftsområdet der kommunene har ansvar

- Kompetanse og opplæring
- Næringsutvikling
- Skogbruk
- Lovforvaltning
- Samarbeid med Mattilsynet
- Arealgrunnlag for produksjonstilskudd
- Reindrift
- Jordvern
- Kommunen som planmyndighet
- Øvrig klimaarbeid
- Tilskudd ved produksjonssvikt og erstatningsordninger
- Stimuleringstilskudd til kommunale veterinærtjenester
- Vannforskriften
- Økt produksjon og bruk av bioenergi
- Autorisasjonsordningen for plantevern- og gnagermidler
- Samfunnssikkerhet og beredskap

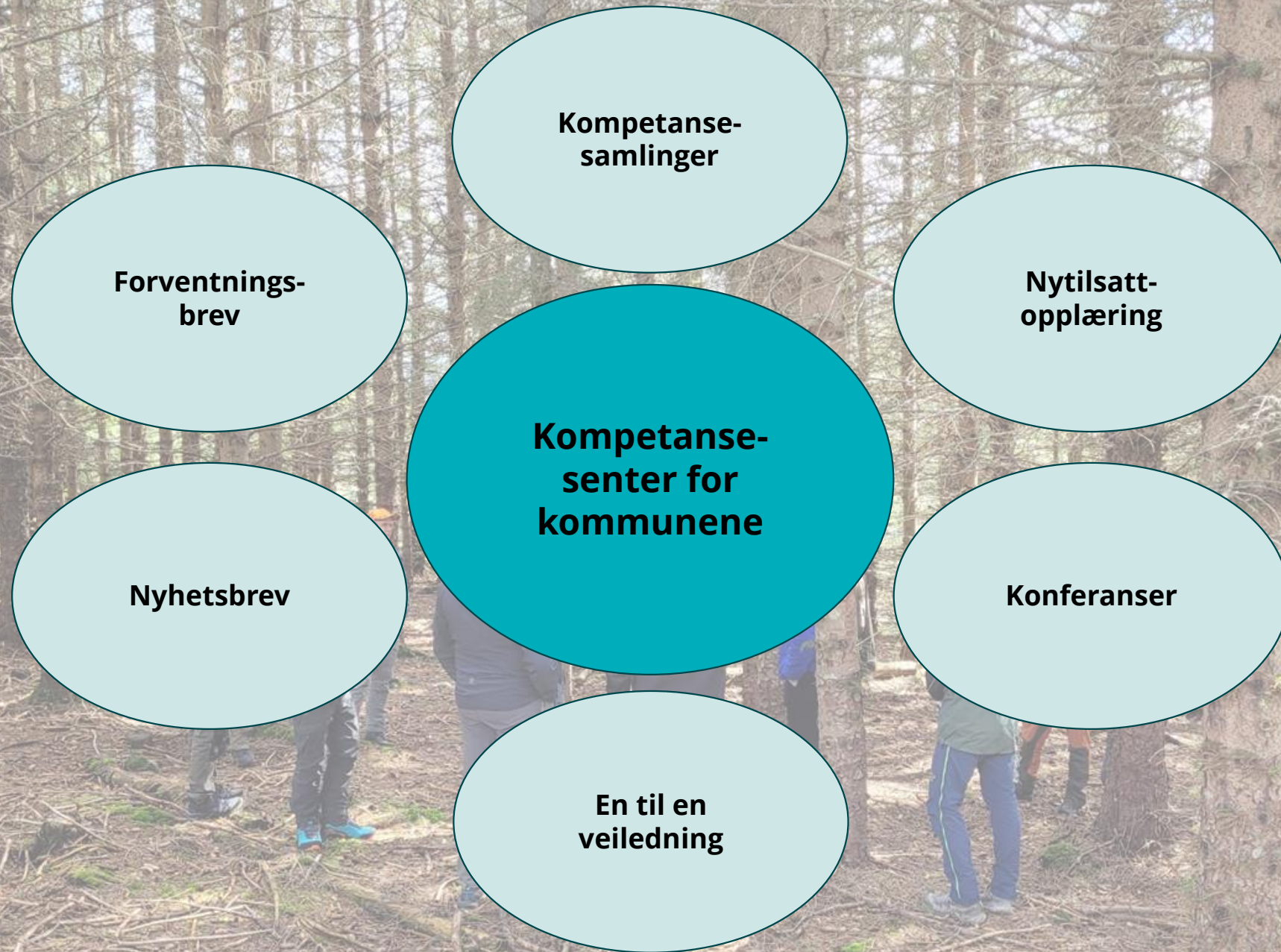
Hvorfor forventningsbrev?

Hva kan det brukes til?

- Oversikt over oppgavene – Oppslagsverk for ansatte
  - Nyansatte
- Politisk bevisstgjøring
  - Sammen med budsjettfullmaktene
  - Hvor mye midler forvalter kommunen på vegne av staten?
    - Kan det legges frem en orienteringssak til kommunestyret?

Hva kan vi bistå dere med?

Informasjon, kurs og konferanser i 2025

- Våre planlagte kurs og konferanser for kommunal landbruksforvaltning i 2025 finner du i kurskalenderen på nettsiden vår. Følg med og meld deg på.
  - [Kurs og konferanse | Statsforvalteren i Nordland](#)
- Vi publiserer derfor ukentlige informasjonsbrev på nettsiden vår. Abonner på nyheter på nettsiden vår for å få varsel når ukas informasjonsbrev er lagt ut.
  - [Informasjonsbrev om landbruk og reindrift | Statsforvalteren i Nordland](#)

Kompetansesamlinger og møteplasser

- Hvert 2. år samling fysisk samling for ledere og medarbeidere i kommunal landbruksforvaltning
  - Møteplass for faglig påfyll
- Hvert 2. år fysisk samling for kommunenes «skogbruksansatte»
- Månedlig landbruksprat på teams
  - Hver første onsdag i måneden
  - Tema relevante for årstiden
- Teams-nettverk for medarbeiderne i kommunene
  - Spørre kollegaer fra andre kommuner om hjelp og innspill
  - Vi kan også svare
  - Her finnes også presentasjoner fra samlinger og webinar

Nytilsatte – jordbruk og skogbruk

- Jordbruk – fysisk samling ca 1 gang per år i Bodø
  - Oversikt over viktige oppgaver
  - Nettverk med andre nytilsatte
  - Kjennskap til statsforvalteren
- Skogbruk – fysiske kurs ved behov i Mosjøen
  - 2 samlinger i 2024

Konferanser

- 2. hvert år Kommunekonferanse landbruk
  - Fysisk konferanse over 2 dager
- Årlig Reindriftsseminar
  - Fysisk konferanse over 2 dager
  - Økende deltagelse fra kommunene
- Årlig plankonferanse (samarbeid med fk)
  - Arealutfordringer knyttet til både jord og rein

Hvem gjør hva i landbruks- og reindriftsavdelinga?

Kontaktpersoner for kommunene. [Kontaktinformasjon ligger i egen liste](#)

Jordbruk

**Autorisasjonsordningen
plantevern/gnagermidler**
Ann-Lisbeth Lieng

Beredskap
Elisabeth Utstøl Pettersen
Christian Brun-Jenssen
Toril Austvik

Fagsystemer (tilganger)
Gunnar Nygaard

Landbruksregisteret
Gunnar Nygaard
Anne I. Utsi

**Regionalt miljøprogram
(RMP)**
Grete Nytrøen Kvavik

**Spesielle miljøtiltak i
jordbruket (SMIL)**
Marianne Olsen

**Utvalgte kulturlandskap
(UKL) og Vegaøyan
verdensarvområde**
Grete Nytrøen Kvavik

Klimatiltak

Signe Pedersen
Geir Sund
Ingrid Roaldsen

**Klima- og
miljøprogrammet**
Ingrid Roaldsen

Næringsutvikling

Bioenergi
Signe Pedersen
Gunnar Nygaard

Inn på tunet
Ingrid Roaldsen

Lokalmat
Ingvill Bang

Gårdsturisme
Ingvill Bang

Tradisjonelt landbruk
Signe Pedersen

Tredriver
Runa Stenhammer Aanerød

Urbant landbruk
Ingrid Roaldsen
Signe Pedersen

Økologisk
Signe Pedersen

Husdyr

Husdyrkonsesjon
Ann-Lisbeth Lieng
Marianne Olsen

Rovvilt
Inge Ingvaldsen

**Jord- og
konsesjonslov**
Rakel Vikhals Israelsen
Øyvind Eilertsen

Reindrift

Arealsaker
Elisabeth Utstøl Pettersen

Beredskap
Christian Brun-Jenssen

Dialog landbruk-reindrift
Christian Brun-Jenssen
Anne I. Utsi
Inge Ingvaldsen

Gjerder, hytter og anlegg
Christian Brun-Jenssen

**Grenseoverskridende
reindrift**
Christian Brun-Jenssen

Nydyrking
Anne I. Utsi

Reindriftskart
Christian Brun-Jenssen

Reindriftsloven
Øyvind Eilertsen

Areal

**Arealplan, jordvern,
KOSTRA**
Toril Austvik

Nydyrking
Elisabeth Utstøl Pettersen

Gårdskart, AR5
Geir Sund

Skogbruk

Landbruksveier
Gunnar Nygaard
Geir Sund

**Nærings- og miljøtilskudd
i skogbruket (NMSK)**
Gunnar Nygaard

Skogbruksplanlegging
Gunnar Nygaard
Geir Sund

Skogfond og rentemidler
Gunnar Nygaard

**Skogkultur/
Resultatkartlegging**
Gunnar Nygaard

Erstatningsordninger

**Erstatning ved offentlig
pålegg husdyrproduksjon**
Ann-Lisbeth Lieng

**Erstatning ved offentlig
pålegg planteproduksjon**
Marianne Olsen

**Kompensasjon ved
avvikling av pelsdyrhold**
Marianne Olsen
Hans Christian Jarnæs

Forvaltningskontroll
Svein Rølvåg Jenssen
Marianne Olsen

Tilskuddsordninger i jordbruket

Avløsning - ferie og fritid
Marianne Olsen
Anne I. Utsi

Avløsning - sykdom, fødsel
Marianne Olsen
Ann-Lisbeth Lieng

Drenering
Anne I. Utsi
Marianne Olsen

Landbruksvikartjenester
Ann-Lisbeth Lieng

Produksjonstilskudd
Marianne Olsen
Anne I. Utsi

Regionale miljøtilskudd
Grete Nytrøen Kvavik
Ann-Lisbeth Lieng

**Stimuleringstilskudd til
veterinærtjenester**
Ann-Lisbeth Lieng

Tidligpensjon
Anne I. Utsi

**Tilskudd til tiltak i
beiteområder**
Grete Nytrøen Kvavik

**Tilskudd ved
produksjonssvikt**
Marianne Olsen
Anne I. Utsi

Noen gode råd på veien?

- Bruk forventningsbrevet og spre det i organisasjonen
  - Kan dere lage en årlig orienteringssak til kommunestyret?
- Vær nysgjerrig på kommunen som organisasjon
  - Planarbeid
  - Beredskap
  - Næringsutvikling
- Bruk de tilbudene vi har
  - Kontakt oss; ikke vær redd for å spørre

Runde rundt bordet

- Hvem er du?
- Hvor jobber du?
- Hvor lenge har du vært ansatt?